

OPETUSHALLITUS

VIITE Lausuntopyyntö OPH-1458-2017

ASIA Lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perusteet

Viitaten lausuntopyyntöön Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisalan 145 osp pakollisen tutkinnon kokonaisuus toteutuessaan edistää iäkkään ihmisen hyvinvointia asiakaslähtöisesti ja osallistavasti.

- Lausunnon antajana olemme kiinnittäneet huomiota tutkinnon muodostumissääntöjen selkeyteen, tutkintonimikkeisiin, osaamisaloihin ja tutkinnon substanssikohtaisiin tutkinnon osiin
- Ammatillisen tutkinnon termin -Ikääntyvien muutosehdotuksena esitämme termiä - Ikääntyneiden
- Asiakaslähtöisyys, osallisuus, toimijuus, elämänhallinta ja voimavarat tulevat pääosin hyvin esille. Vaadittavana ammattitaitona asiakkaan osallistamisessa voisi vielä vahvemmin tuoda esille taustalla vaikuttavana asiakkaan itse yhteistyössä määrittämät tavoitteet.
- Työelämälähtöisyys on huomioitu pääosin hyvin luonnoksessa. Korostaisimme vielä enemmän tämän hetken gerontologista ja geriatriasta tutkimustietoa, esimerkiksi yksinäisyyteen liittyvissä osissa. Esille voisi vielä vahvemmin tuoda moniammatillisten tiimien yhteistyön käytänteenä asiakkaalle parhaan ratkaisun löytämiseksi.

Luonnokseen liittyvät muutos- ja lisäysehdotukset:

lääkään osallisuuden edistäminen

- s. 46, kiitettävä K3. ”havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä käyttäen apunaan monipuolisesti erilaisia toimintakykymittareita, perustelee valintojaan” Muutosehdotus: Havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakyvyn eri osa-alueita käyttäen apunaan tarkoituksenmukaisesti ja monipuolisesti erilaisia.....
- s. 46, hyvä H2 ja kiitettävä K3.” laatii yhdessä asiakkaan kanssa aktiivista arkea tukevan suunnitelman huomioiden asiakkaan sosiaaliset verkostot, toteuttaa ja arvioi suunnitelman toteutumista” Muutosehdotus: laatii yhteistyössä asiakkaan kanssa mielekästä arkea... käyttää erilaisia aineistoja esimerkiksi www.vahvike.fi sivustoa ja asiakkaan motivaatiota hyödyntäen. Suunnitelmaa tarvittaessa päivitetään yhteistyössä asiakkaan kanssa.
- s. 47. huomioi monipuolisesti toiminnassaan kuntoutumista edistävät. Muutosehdotus; ylläpitävät ja edistävät.
- s. 48. Ammatillinen vuorovaikutus: käyttää selkokieltä. Muutosehdotus: käyttää selkokieltä mukauttaen tarvittaessa ilmaisuaan ja tempoaan

- s. 50. Ohjaa toimintaa kuntouttavalla työotteella. Muutosehdotus: Ohjaa toimintaa kuntoutumista ylläpitävällä ja edistävällä työotteella.
- s. 50. Lisäysehdotus: Tukee asiakasta mielekkään päivärytmin ylläpitämisessä ja edistämisessä päivittäisten perustoimintojen, harrastusten ja levon suhteen.
- s. 50. kannustaa asiakasta löytämään mielihyvää tuottavia asioita elämässä. Muutosehdotus: Kannustaa asiakasta löytämään mielihyvää ja elämän merkityksellisyyttä tuottavia asioita
- s. 51. huomioi asiakkaan yksinäisyyden ja syrjäytyneisyyden uhat ja edistää toiminnallaan arjen mielekkyyttä. Muutosehdotus: jaetaan tämä kohta kahdeksi erilliseksi, jossa ensimmäinen olisi:

Tyydyttävä T1. Ennaltaehkäisee ja lievittää asiakkaan yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia hyvällä vuorovaikutuksella.

Hyvä H2. Ennaltaehkäisee ja lievittää asiakkaan yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia hyvällä vuorovaikutuksella sekä yksinäisyyttä ja syrjäytymistä vähentävillä toimintamalleilla.

Kiitettävä K3. Ennaltaehkäisee ja lievittää asiakkaan yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia hyvällä vuorovaikutuksella sekä vaikuttaviksi todetuilla yksinäisyyttä ja syrjäytymistä vähentävillä toimintamalleilla.

Kotihoidossa toimiminen

- s. 101, T1. havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä kotona käyttäen toimintakykymittaria. Muutosehdotus: havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä kotona käyttäen tarkoituksenmukaista toimintakykymittaria.

H2. havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä kotona käyttäen toimintakykymittareita. Muutosehdotus: havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä monipuolisesti kotona käyttäen tarkoituksenmukaisia toimintakykymittareita.

K3. havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä kotona käyttäen monipuolisesti erilaisia toimintakykymittareita sekä perustelee valintojaan. Muutosehdotus: havainnoi ja arvioi asiakkaan toimintakykyä yhdessä asiakkaan kanssa monipuolisesti kotona ja kotiympäristöissä käyttäen tarkoituksenmukaisia toimintakykymittareita

(Havainnointi ja arviointi on asiakaslähtöistä ja mittarin valinnan tulee olla tarkoituksenmukainen, esimerkiksi TOIMIA tietokantaa hyödyntäen.)

- s. 101.

K3. toimii aktiivisesti suunnitelman mukaan ja arvioi monipuolisesti sen toteutumista sekä tuo esille asiakkaan toimintakykyyn liittyviä muutostarpeita. Muutosehdotus: toimii tavoitteellisesti suunnitelman mukaan, muokaten ja täydentäen sitä asiakkaan toimintakyvyn ja tavoitteiden mukaisesti sekä arvioi monipuolisesti suunnitelman toteutumista

- s. 104 **Toimintakyvyn edistäminen kotona**

Lisäysehdotus: sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen. Esim. ohjaa ja motivoi asiakasta mielekkäisiin sosiaalisiin vuorovaikutustilanteisiin sekä toimintoihin jotka lievittävät ja ennaltaehkäisevät yksinäisyyttä

- s. 106. **Ravitsemuksessa ja suunhoidossa ohjaaminen**

K3. arvioi ja seuraa asiakkaan ravitsemustilaa ja nestetasapainoa. Muutosehdotus: arvioi ja seuraa asiakkaan ravitsemustilaa, painonmuutoksia ja nestetasapainoa ja osaa hyödyntää työssään keskeisiä mittareita ja suosituksia.

Lisäysehdotus: Opiskelija suunnittelee ravitsemushoitoa yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa.

Kotona asumisen tukeminen ja elämänhallinnan vahvistaminen

- s. 116. Tyydyttävä T1. tunnistaa yksinäisyyttä ja sen vaikutusta toimintakykyyn ja terveyteen sekä ottaa havaintonsa puheeksi. Muutosehdotus: Arvioi yhdessä asiakkaan kanssa yksinäisyyden kokemuksia ja niiden vaikutuksia hyvinvointiin ja terveyteen sekä pohtii yksinäisyyden ratkaisuvaihtoehtoja yhdessä asiakkaan kanssa.

H2. tunnistaa yksinäisyyttä ja sen vaikutusta toimintakykyyn ja terveyteen sekä ottaa havaintonsa puheeksi ja selvittää asiakkaan kokemusta omasta tilanteestaan. Muutosehdotus: Arvioi yhdessä asiakkaan ja mahdollisen lähipiirin kanssa asiakkaan yksinäisyyden kokemuksia ja niiden vaikutuksia hyvinvointiin ja terveyteen, pohtii yksinäisyyden asiakaslähtöisiä ratkaisuvaihtoehtoja sekä ohjaa asiakasta yksinäisyyden lievittämisessä

K3. tunnistaa yksinäisyyttä ja sen vaikutusta toimintakykyyn ja terveyteen monipuolisesti sekä ottaa havaintonsa puheeksi ja selvittää asiakkaan kokemusta omasta tilanteestaan. Muutosehdotus: Arvioi yhdessä asiakkaan ja mahdollisen lähipiirin kanssa asiakkaan yksinäisyyden kokemuksia ja niiden vaikutuksia hyvinvointiin ja terveyteen, pohtii yksinäisyyden asiakaslähtöisiä ratkaisuvaihtoehtoja sekä vaikuttaviksi todettuja lievittämisen keinoja.

Helsingissä, elokuun 23 päivänä 2017

Vanhustyön keskusliitto - Centralförbundet för de gamlas väl ry